

Handläggare
Eikman Johan

Datum
2017-05-15

Diarienummer
SCN-2017-0261

Socialnämnden

Nya arvodesriktlinjer för särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn ersätts enligt samma riktlinjer som god man för ensamkommande barn med uppehållstillstånd samt

att föreslagna ändringar av arvode ska gälla från och med den 1 augusti 2017.

Ärendet

Bakgrund

När ett ensamkommande asylsökande barn beviljas uppehållstillstånd ska, i normalfallet, god man ersättas med en särskilt förordnad vårdnadshavare. Undantaget om den unge inom ett halvår fyller 18 år eller om föräldrarna har beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till den unge.

Det är socialnämnden i den kommun där barnet är skrivet om är behörig nämnd att ansöka hos tingsrätten om att rätten ska förordna en särskilt förordnad vårdnadshavare.

En vårdnadshavare ska se till att barnet får sina olika behov tillgodosedda, inklusive behov av omsorg och trygghet. Vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor om barnets personliga angelägenheter. I takt med barnets stigande ålder och utveckling ska vårdnadshavaren ta allt större hänsyn till barnets egna synpunkter och önskemål.

Socialnämnden kan inte fransäga sig sitt ansvar att väcka talan till tingsrätten, om särskilt förordnad vårdnadshavare till exempel på grund av svårigheter att hitta lämpliga personer för uppdraget.

Enligt nu gällande bestämmelser finns inget lagstöd för att en särskilt förordnad vårdnadshavare har rätt till ersättning i den del som avser vårdnaden om denne inte samtidigt är familjehemsförälder. Endast för den del som avser förmynderskapet finns stadgat om

arvode, nämligen 12 kap. 16 § FB, föräldrabalken. Det är överförmyndaren som fattar beslut om arvode i denna del.

Förändring

Den 9 mars 2017 beslutade regeringen om nya ersättningar för mottagande av ensamkommande barn som träder i kraft 1 juli 2017. Ersättningen för ensamkommande barn i åldern 0-17 år kommer att sänkas från 1900 kr/dygn till 1350 kr/dygn. I dagsläget är överförmyndarnämndens kostnader för god man under asyltiden återsökningsbara medan socialnämndens kostnader för särskilt förordnad vårdnadshavare ska täckas av dygnersättningen.

Från och med 1 juli 2017 kommer inte överförmyndares kostnader vara återsökningsbara utan ett schablonbelopp om 52 000 kr kommer istället att betalas ut till anvisningskommunen när ett ensamkommande barn anvisas. Schablonbeloppet ska bland annat gå till kostnader för god man men även socialtjänstens utredningskostnader. Detta gäller för nya barn som anvisas och inte för de barn som redan har anvisats.

Den 24 april 2017 beslutade överförmyndarnämnden om nya arvodesriktlinjer för ensamkommande barn, de nya riktlinjerna ska gälla från den 1 juli 2017. I de nya arvodesriktlinjerna anges att god man till barn med permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd ska ersättas med ett schabloniserat arvode om 2 procent av prisbasbeloppet per månad, motsvarande 24 procent av prisbasbeloppet per år.

Enligt SKL har många kommuner idag samma arvode till en särskilt förordnad vårdnadshavare som till god man för ensamkommande barn. Vilket för närvarande är fallet även i Uppsala kommun.

Arvodet för särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn bör även fortsättningsvis följa arvodet för gode män till ensamkommande barn med uppehållstillstånd. För att administrera förändringen och meddela berörda parter föreslås förändringen träda i kraft den 1 augusti 2017.

Bilaga: Överförmyndarnämndens arvodesriktlinjer för ensamkommande barn

Socialförvaltningen

Kaisa Björnström
Direktör

Arvodesriktlinjer för gode män till ensamkommande barn

Beslutade av överförmyndarnämnden 24 april 2017

Motsvarande beslut fattat av överförmyndarnämnd i Håbo och Enköpings kommuner i april 2017

§

Ny arvodesriktlinjer ensamkommande barn

Överförmyndarnämnden beslutar

att under den tid barnet är asylsökande utgår ett schabloniserat arvode om 3 procent av prisbasbeloppet (44800 kr 2017) per månad motsvarande 36 procent av prisbasbeloppet per år. För del av månad arvoderas för antal dagar som uppdraget varat.

att från och med den dag barnet beviljas uppehållstillstånd utgår ett schabloniserat arvode om 2 procent av prisbasbeloppet per månad, motsvarande 24 procent av prisbasbeloppet per år

att i de fall uppdraget innebär lägre alternativt högre arbetsinsats än den tid som ett uppdrag vanligtvis omfattar eller om det föreligger brister i utövandet av uppdraget, kan nivån för arvode reduceras eller öka i enlighet med överförmyndarverksamhetens handläggningsprinciper

att en god mans omkostnader under uppdraget ersätts med ett schablonbelopp om 2 procent av prisbasbeloppet per år

att milersättning för resa med egen bil kommer att utbetalas i enlighet med Skatteverkets riktlinjer och mot uppvisande av körjournal. Resor beräknas enligt kortaste resväg enligt Eniro eller liknande vägbeskrivningar. Resor med kollektivtrafik ersätts mot uppvisande av kvitto. Ingen restidsersättning utgår

att föreslagna ändringar av arvode och omkostnadsersättningar ska gälla för arbete som utförts jämte kostnader som uppkommit den 1 juli 2017 och senare för barn med permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd

att föreslagna ändringar av arvode och omkostnadsersättningar ska gälla för arbete som utförts jämte kostnader som uppkommit den 1 december 2017 och senare för barn i asylprocess

att fastställa nya inlämningstider och arvoderingstillfällen i enlighet med vad som framgår i beslutet

Föredragande

Ida Hellrup

Överförmyndarnämnden

Vi samverkar i en gemensam nämnd:
Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammars kommun.

Bakgrund

Den 9 mars 2017 beslutade regeringen om nya ersättningar för mottagande av ensamkommande barn som träder i kraft 1 juli 2017. I dagsläget återsöker överförmyndarnämnden faktiska kostnader för arvode, kostnadsersättning, resor och tolk från Migrationsverket.

Överförmyndarnämnden kan återsöka godmanskostnader för både ensamkommande barn som är anvisade kommunen och ensamkommande barn som placerats i kommunen av andra kommuner.

Från och med 1 juli 2017 kommer ett schablonbelopp om 52 000 kr istället att betalas ut till anvisningskommunen när ett ensamkommande barn anvisas. Schablonbeloppet skall bland annat gå till kostnader för god man men även socialtjänstens utredningskostnader. Detta gäller för nya barn som anvisas och inte för alla de barn som redan har anvisats. Under 2017 finns det övergångsbestämmelser i asylersättningsförordningen för barn som redan är anvisade som gör att kostnader för god man för barn som anvisats före 1 juli kan återsökas om det görs innan 31 december 2017. Med anledning av de nya ersättningsnivåerna har många kommuner redan beslutat om förändrade arvoden bland annat Göteborg, Sigtuna, Sollentuna och Upplands-Väsby. Tabellen nedan visar hur överförmyndarnämndens budget 2018 påverkas av kostnaderna för god man till ensamkommande barn beroende på om arvodet sänks eller ej. Tabellen visar budget 2018 för hela överförmyndarnämndens verksamhet inte enbart ensamkommande barn.

Kostnader för barn god man för barn som har fått permanent uppehållstillstånd eller tillfälligt uppehållstillstånd återsöks från socialtjänsten genom ett avtal. Socialtjänsterna har aviserat att de kommer säga upp avtalet per 1 juli på grund av kraftigt minskade ersättningar som betalas ut till dem.

Kommun Helårsbudget för överförmyndarnämnden alla ansvarsområden	Plan 2018 utan statsbidrags-ersättning oförändrade arvoden	Plan 2018 utan statsbidragsersättning med sänkta arvoden
0305 Håbo	2 887	2 429
0319 Älvkarleby	1 322	1 112
0330 Knivsta	1 664	1 400
0331 Heby	2 593	2 182
0360 Tierp	2 935	2 470
0380 Uppsala	30 363	25 556
0381 Enköping	4 011	3 376
0382 Östhammar	3 082	2 593
Totalt	48 890	41 150

Överförmyndarnämnden

Vi samverkar i en gemensam nämnd:
Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammars kommun.

Konsekvensanalys

Ett beslut om nya arvodesriktlinjer kan innebära en kraftig ökning av gode män som begär sitt entledigande från uppdragen eftersom deras ersättning sänks. Samtidigt är det lagstiftarens intention att uppdraget som god man framförallt är ett ideellt uppdrag. Nämndens inställning är därför att det är viktigt att det inte ses som förvärvsarbete att vara god man och att de gode männen ska utöva sitt uppdrag med barnets bästa för ögonen. En sänkning av arvodet kan visserligen innebära en minskning av antalet gode män som avser försörja sig som god man men samtidigt innebära en kvalitetssäkring genom att personer som vill hjälpa barnen fortsatt är villiga att bli gode män. Hittills har det varit mycket eftertraktat att vara god man för ensamkommande barn. Nämnden har mycket svårt att finna personer som är villiga att bli god man eller förvaltare för andra hjälpbehövande personer än ensamkommande barn. Det höga arvodet för ensamkommande barn kan vara en, men inte den enda, bidragande faktorn till svårigheten att finna ställföreträdare till andra typer av uppdrag. Det sänder även fel signaler när uppdraget som god man för ett ensamkommande barn ger betydligt högre ersättning än vad en god man eller förvaltare för ett mycket svårt och tidskrävande uppdrag med exempelvis psykiskt sjuka eller missbruk får i arvode.

Inlämningstider och arvodering

Gode män för ensamkommande barn har hittills arvoderats kvartalsvis och haft möjlighet att välja tidig eller sen inlämning. De har även varit garanterade arvodet till ett visst datum. I samband med att arvodesriktlinjerna ändras är det naturligt att även principerna för inlämning, granskning och arvodering blir mer lik ställföreträdarskap för vuxna.

För gode män till barn i asylprocess och till barn med uppehållstillstånd lämnas redogörelse för perioden mars till juni in 4 juli eller 27 juli 2017 och arvodering kommer ske enligt de gamla arvodesriktlinjerna dock kommer även de som lämnar in i tidig inlämning kunna få vänta med sitt arvode till den 27 augusti.

Gode män till barn med uppehållstillstånd redovisar för perioden juli till december 2017 före 1 mars 2018. Arvodering sker efterhand som redogörelserna kommer in och ingen garanti finns för att arvodet betalas ut en viss månad. För perioden januari till juni 2018 redovisar gode män för barn med uppehållstillstånd senast den 1 september 2018. Inlämning av redogörelser kommer även därefter att ske halvårsvis och arvodering ske löpande som redogörelserna kommer in. Redogörelser kommer inte ha förtur framför årsräkningar för ställföreträdare till vuxna.

Gode män till barn i asylprocessen kommer lämna in redogörelse i december 2017 för perioden juli till november 2017. För att arvode enligt de gamla arvodesriktlinjerna skall kunna betalas ut krävs att redogörelserna kommer in senast 4 december. Redogörelser som kommer in senare arvoderas enligt de nya arvodesriktlinjerna. Efter det övergår även gode män till barn i asylprocess till att lämna redogörelse och arvoderas halvårsvis. Redogörelse för december månad 2017 skall lämnas in senast 1 mars 2018. För perioden januari till juni 2018 redovisar gode män för barn i asylprocess på samma sätt som för barn med uppehållstillstånd senast den 1 september 2018. Arvodering sker efterhand som redogörelserna kommer in och ingen garanti finns för att arvodet betalas ut en viss månad.

Överförmyndarnämnden

Vi samverkar i en gemensam nämnd:
Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammars kommun.